

Trung thành với lý tưởng đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng con người theo những giá trị mang tính nhân loại phổ quát

TS. NGUYỄN ĐỨC HẠNH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: bovo65@gmail.com

Nhận ngày 15 tháng 6 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 8 năm 2023.

Tóm tắt: Một trong số những luận điểm chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng ta mà các thế lực thù địch, phản động vẫn thường rêu rao là: chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời, chủ nghĩa xã hội đã thất bại, tư tưởng Hồ Chí Minh vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin để xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam là sai lầm. Từ giá trị lý luận và thực tiễn phong phú, bài viết phản bác lại những luận điểm chống phá của các thế lực thù địch, phản động để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là trung thành với lý tưởng đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng con người theo những giá trị mang tính nhân loại phổ quát.

Từ khóa: đấu tranh giải phóng con người, giá trị nhân loại phổ quát, chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Abstract: One of the arguments against our Party's ideological foundation that the hostile and reactionary forces often propagate is that Marxist-Leninist ideology is outdated, socialism has failed, and the application of Marxist-Leninist ideology by Ho Chi Minh to build socialism in Vietnam is a mistake etc. Utilizing rich theoretical and practical values, the article refutes the opposing arguments of hostile and reactionary forces to safeguard the ideological foundation of the Communist Party of Vietnam. Adhering to Marxism-Leninism and Ho Chi Minh's thought means to remain loyal to the ideology of national liberation struggle, human liberation according to universal human values.

Keywords: human liberation struggle, universal human values, Marxism-Leninism, Ho Chi Minh's thought.

1. Lý tưởng đấu tranh giải phóng con người

Nhân vật Pavel Corsaghin trong tác phẩm *Thép đã tôi thế đấy* của nhà văn Xô-viết N.A. Ostrovsky, có một câu nói nổi tiếng: "Cái quý nhất của con người là sự sống. Đời người chỉ sống có một lần. Phải sống sao cho khỏi xót xa ân hận vì những năm tháng đã sống hoài sống phí, cho khỏi hổ thẹn về dĩ vãng ti tiện và hèn đớn của mình, để đến khi nhắm mắt xuôi tay ta có thể nói rằng: Tất cả đời ta, tất cả sức ta, ta đã hiến dâng cho sự nghiệp cao đẹp nhất trên đời, sự nghiệp đấu tranh giải phóng loài người..." Trong lịch sử hàng ngàn năm của mình, nhân loại ở khắp nơi trên thế giới, dù trong những vùng địa lý văn hóa và lịch sử khác nhau, trong những điều kiện và hoàn cảnh khác nhau đều đã phải trải qua nhiều cuộc đấu tranh với thiên nhiên và xã

hội để hướng tới một cuộc sống tốt đẹp hơn. Trong đó cuộc đấu tranh giữa chính con người với con người để giải phóng khỏi những áp bức, bất công để xóa bỏ chế độ xã hội bất bình đẳng là cuộc đấu tranh khó khăn, phức tạp, dai dẳng và quyết liệt nhất.

Sinh ra trong thời đại tư bản chủ nghĩa (TBCN), chứng kiến cảnh trong xã hội có người giàu, kẻ nghèo, có kẻ thống trị và kẻ bị trị, có áp bức, bất công, các Mác (C.Mác) nung nấu một khát vọng cháy bỏng là muốn đấu tranh lật đổ xã hội bất công để giải phóng con người. C.Mác trước hết là một cá nhân, một nhân cách, một trí tuệ phản ánh những khát vọng của thời đại TBCN. Do căm ghét áp bức bất công xã hội, muốn xóa bỏ nó, C.Mác đã tìm hiểu, nghiên cứu kỹ lưỡng các tiền đề, lý do để ra bất công trong thời đại mình. Những nghiên cứu của

C.Mác chỉ ra rằng, chủ nghĩa tư bản (CNTB) là một bước tiến lớn của văn minh nhân loại về việc đem lại sự thịnh vượng cho xã hội. □Giai cấp tư sản đã đóng một vai trò hết sức cách mạng trong lịch sử□⁽¹⁾. Nhưng CNTB cũng đem lại bất bình đẳng, đem lại đau khổ cho con người do sự bất bình đẳng mà ra.

Charles Fourier, nhà tư tưởng xã hội chủ nghĩa nổi tiếng của Pháp nửa đầu thế kỷ XIX từng nhận xét: Trong nền kinh tế TBCN, □sự nghèo khổ được sinh ra từ chính sự thừa thãi□ Theo bản báo cáo ngày 20/1/2020 của Oxfam thì chỉ có 2.153 tỷ phú trên thế giới nhưng tài sản của họ lại nhiều hơn tổng tài sản của 4,6 tỷ người gộp lại, tương đương 62% dân số thế giới. Báo cáo cũng cho biết, tài sản của nhóm 1% những người giàu nhất nhiều gấp đôi tổng tài sản của gần 90% dân số toàn cầu, trong khi hơn nửa dân số thế giới đang khôn khó. Người ta nói rằng mặc dù công việc của những người phụ nữ và trẻ em gái được trả công không xứng đáng nhưng những nền kinh tế kém phát triển lại đang lấp đầy túi tiền của các tỷ phú và doanh nghiệp lớn. Vì thế nhân loại cần phải đấu tranh cho quyền lợi của người lao động, xóa bỏ chế độ TBCN, xây dựng một xã hội công bằng, bình đẳng tốt đẹp hơn.

Cuộc đời và sự nghiệp của C.Mác và sau này cùng với Ph.Ăngghen là bạn chiến đấu chung lý tưởng, luôn luôn gắn liền với mục tiêu đấu tranh giải phóng nhân loại. Những tư tưởng của C.Mác và Ph.Ăngghen luôn hướng về những giá trị nhân đạo, nhân văn phổ quát, có tính bền vững. Tinh thần khoa học khách quan của chủ nghĩa Mác đã kế thừa tinh hoa trí tuệ của nhân loại để phát hiện chân lý, nâng trình độ nhận thức của thời đại lên một tầm cao mới.

Coi con người hiện thực, theo đuổi hoạt động thực tiễn là khởi điểm của lịch sử, quần chúng nhân dân - đối tượng thực hiện sản xuất vật chất chính là chủ thể của lịch sử, C.Mác và Ph.Ăngghen đã chỉ rõ, bản chất đúng đắn nhất của lao động là sản xuất vật chất, hoạt động vì mưu cầu lợi ích của quần chúng nhân dân mới là hoạt động lịch sử thực sự. Với khái niệm □sản xuất vật chất□ và □quần chúng nhân dân□ C.Mác và Ph.Ăngghen đã nắm được chiếc □chìa khóa để lý giải toàn bộ lịch sử xã hội□ được cụ thể hóa bằng khái niệm □lao động□ Người lao động vừa là chủ thể, vừa là đối tượng của tiến

trình phát triển lịch sử, con người làm nên lịch sử của chính mình, lịch sử là lịch sử của con người, do con người và vì con người.

Chính vì xuất phát từ thực tiễn của con người, đặc biệt là xuất phát từ thực tiễn của hoạt động sản xuất vật chất nên C.Mác và Ph.Ăngghen đã nhìn ra sức mạnh của quần chúng nhân dân, đặc biệt là giai cấp công nhân. Không chỉ có thế, trong xã hội tư bản, không những giai cấp vô sản bị CNTB thống trị, bóc lột, mà các tầng lớp lao động, các dân tộc cũng bị giai cấp tư sản thống trị, cưỡng bức và nô dịch. Vì vậy, □Hãy xóa bỏ tình trạng người bóc lột người thì tình trạng dân tộc này bóc lột dân tộc khác cũng sẽ bị xóa bỏ□⁽²⁾. Sứ mệnh của chủ nghĩa Mác là vũ trang về mặt lý luận cho công cuộc giải phóng của giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức, bao gồm điều kiện, tiền đề, chiến lược và sách lược của cách mạng vô sản.

Chủ nghĩa Mác cho rằng tư hữu không xuất hiện ngay khi con người sinh ra mà chỉ là sản phẩm của sự tha hóa từng bước đối với lao động. Cả lao động bị tha hóa và tư hữu đều không phải là vốn có ngay từ ban đầu. Chủ nghĩa cộng sản sẽ loại bỏ một cách tích cực sự tư hữu, tức là sự tha hóa của con người. Thứ mà nó phủ định không phải là của cải vật chất mà là sự đối lập giữa lao động với của cải vật chất. Giai cấp vô sản không sở hữu bất cứ thứ gì, họ muốn giành lại tư liệu sản xuất đã bị giai cấp tư sản chiếm đoạt nhưng không phải để tư hữu mà là để biến nó thành sở hữu chung của toàn xã hội. Đây là tư tưởng cơ bản về xã hội tương lai trong kỷ nguyên của cách mạng vô sản mà □trong đó sự phát triển tự do của mỗi người là điều kiện cho sự phát triển tự do của tất cả mọi người□⁽³⁾.

Theo quy luật, để thích ứng với yêu cầu phát triển của nền sản xuất xã hội hóa ngày càng cao độ, chế độ tư hữu TBCN tất yếu cần phải phát triển đến trình độ sở hữu toàn dân. Các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác đưa ra nhận định rằng xã hội Cộng sản chủ nghĩa là hình thức tất yếu của tương lai nhân loại. Nhưng trong những điều kiện mà chế độ TBCN cơ bản không thay đổi, giai cấp tư sản có thể sẽ tiến hành một số điều chỉnh phù hợp đối với quan hệ sản xuất để thích ứng với yêu cầu phát triển lực lượng sản xuất theo hướng xã hội hóa. Và như vậy,

CNTB tỏ ra dường như có một sức sống kéo dài. Tuy nhiên, chủ nghĩa Mác khẳng định *Chủ nghĩa cộng sản* là hình thức tất yếu và là nguyên tắc kiên quyết của tương lai sắp tới⁽⁴⁾. Ở đây, theo quy luật vận động biện chứng và quan niệm duy vật về lịch sử, những nhận định của chủ nghĩa Mác chỉ khẳng định xu thế phát triển tất yếu của lịch sử nhân loại chứ hoàn toàn không phải là tính toán ngày nào thì xã hội TBCN sẽ kết thúc.

C.Mác và Ph.Ăngghen đã kế thừa tinh thần thời đại của CNTB là cải tạo, làm chủ, chi phối tự nhiên. Đồng thời các ông nêu ra tư tưởng con người thống nhất, hài hòa với tự nhiên. Khắc phục mâu thuẫn của con người trong mối quan hệ với tự nhiên có nghĩa là tìm về, thiết lập lại sự hài hòa giữa con người với tự nhiên mà gốc rễ vẫn là hài hòa quan hệ giữa con người với con người.

V.I.Lênin tìm thấy ở chủ nghĩa Mác những điều phù hợp với lý tưởng đấu tranh xóa bỏ thực trạng xã hội bất công ở nước Nga. Nhưng những điều kiện ở nước Nga không hoàn toàn giống với những điều kiện mà C.Mác và Ph.Ăngghen dự báo cho cuộc đấu tranh của phong trào công nhân Tây Âu. Vì thế, từ phương pháp tư duy của chủ nghĩa Mác, V.I.Lênin phát triển lên thành lý luận cách mạng trong thời đại mà CNTB phát triển thành chủ nghĩa đế quốc toàn thế giới. Hoàn thiện phương pháp tư duy biện chứng duy vật và lý luận về chủ nghĩa xã hội (CNXH) khoa học, những quan điểm lý luận của V.I.Lênin về chủ nghĩa quốc tế vô sản, về xây dựng khối liên minh công nông, về vấn đề dân tộc và thuộc địa, về việc xây dựng và củng cố đảng vô sản kiểu mới, về cách mạng XHCN, $\square$ là những sáng tạo, bổ sung quan trọng góp phần hoàn thiện và làm phong phú thêm chủ nghĩa Mác.

V.I.Lênin rất coi trọng đấu tranh với mọi biểu hiện của chủ nghĩa giáo điều, góp phần làm phong phú lý luận của chủ nghĩa Mác. V.I.Lênin chỉ rõ: $\square$ Chúng ta không hề coi lý luận của Mác như là một cái gì đã xong xuôi hẳn và bất khả xâm phạm; trái lại, chúng ta tin rằng lý luận đó chỉ đặt nền móng cho môn khoa học mà những người xã hội chủ nghĩa *cần phải* phát triển hơn nữa về mọi mặt, nếu họ không muốn trở thành lạc hậu đối với cuộc sống. Chúng tôi nghĩ rằng những người xã hội chủ nghĩa

ở Nga đặc biệt cần phải *tự mình* phát triển hơn nữa lý luận của Mác, vì lý luận này chỉ đề ra những nguyên lý *chỉ đạo* chung, còn việc áp dụng nguyên lý ấy thì *xét riêng từng nơi*⁽⁵⁾.

Chủ nghĩa Mác là vũ khí sắc bén phê phán hệ thống TBCN. C.Mác là người phê phán CNTB một cách triệt để và toàn diện nhất. Những căn bệnh của CNTB do C.Mác chỉ ra đã giúp CNTB tìm cách điều chỉnh, cải cách và điều này đã góp phần quan trọng làm cho thể giới của chúng ta thay đổi mạnh mẽ. Tuy nhiên, do những vấn đề gốc rễ vốn có của CNTB như: tính hai mặt trong mâu thuẫn chủ yếu của xã hội TBCN, tính hai mặt của khủng hoảng sản xuất thừa trong CNTB $\square$ cho đến ngày nay vẫn không thay đổi, vì thế chủ nghĩa Mác vẫn tồn tại và có sức ảnh hưởng mạnh mẽ.

Với chúng ta, chủ nghĩa Mác vẫn là nguyên tắc chỉ đạo việc tìm tòi con đường đi lên CNXH. C.Mác không hề đưa ra một mô hình cứng nhắc nào, bằng quy luật phát triển của chủ nghĩa duy vật lịch sử, C.Mác phác họa nên viễn cảnh lịch sử về sự phát triển của CNXH hiện đại. Mô hình CNXH ở Liên Xô và Đông Âu thất bại chỉ là mô hình $\square$ CNXH quan liêu $\square$ độc quyền, tức là kết hợp chế độ sở hữu nhà nước với chế độ quan liêu hoàn toàn không phù hợp với những nguyên tắc lý luận của chủ nghĩa Mác.

Chủ nghĩa Mác - Lênin là khoa học, là sự kế thừa thành tựu văn minh nhân loại, hướng tới những lý tưởng nhân văn cao đẹp, mang giá trị phổ quát có tính chất toàn nhân loại và vì vậy nó mang bản chất tôn trọng chân lý, sự thật, quy luật khách quan. Thái độ chủ quan, duy ý chí, không phải là bản chất của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Hiện nay, do bối cảnh và những biến cố của lịch sử nhân loại trong thực tiễn dẫn đến một số quan niệm, quan điểm nào đó của chủ nghĩa Mác - Lênin không còn tương thích với điều kiện lịch sử mới. Và không thể bê nguyên xi những phân tích cách mạng của các nhà lý luận kinh điển ở một thời điểm cụ thể để quy kết về sự lỗi thời, lạc hậu, bị vượt qua. Tuy nhiên, thực tiễn lịch sử phát triển nhân loại cho thấy chủ nghĩa Mác - Lênin luôn là nguồn cổ vũ, khích lệ, thúc đẩy và là kim chỉ nam dẫn đường cho chúng ta trong cuộc đấu tranh vì con người, cho con người

và giải phóng con người.

Phủ nhận tính khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin hoặc coi nó là những tín điều, giáo lý khép kín đều sai lầm. Tách rời chủ nghĩa Mác - Lênin với sự phát triển thực tế của nó trong đời sống hiện thực, xa rời thực tế phát triển của đất nước và thời đại, xa rời thực tiễn của quần chúng nhân dân thì mọi quan điểm lý luận không có cơ sở tồn tại, không có vai trò chỉ đạo đối với thực tiễn.

Người xưa dạy: *Dĩ bất biến, ứng vạn biến*. Với chủ nghĩa Mác - Lênin cái bất biến là nguyên lý, là tinh thần, là quy luật lịch sử tất yếu; cái vạn biến là bước đi của nhân loại trong từng bối cảnh xã hội cụ thể, ở từng thời điểm lịch sử cụ thể... Do đó, cần phải trung thành và sáng tạo mới đúng bản chất cách mạng của nó. Có nghĩa là lý tưởng và tinh thần của cuộc đấu tranh xóa bỏ áp bức, bất công, đòi sự công bằng phải được vận dụng linh hoạt vào từng trường hợp cụ thể của quốc gia, dân tộc, trong từng bối cảnh lịch sử cụ thể, phù hợp với thực tiễn. Lịch sử loài người cho đến tận ngày nay vẫn chưa thật sự thực hiện được sự nghiệp giải phóng loài người theo những giá trị mang tính nhân loại phổ quát. Chủ nghĩa Mác - Lênin là con đường, là cẩm nang để con người đi tới tương lai tốt đẹp hơn.

2. Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp thu, vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin phù hợp với thực tế lịch sử và thực tiễn cách mạng Việt Nam

Lịch sử Việt Nam đã trải qua hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước, dân tộc Việt Nam có bản chất nhân ái, hòa hiếu, thân thiện, yêu chuộng hòa bình và có tinh thần độc lập tự chủ rất cao. Trong suốt chiều dài lịch sử, cùng với những trang sử oanh liệt chống ách đô hộ của giặc ngoại xâm, thì người Việt Nam cũng luôn luôn có nhu cầu xây dựng một nền văn hóa độc lập, tự chủ, đồng thời hướng đến những mô hình văn hóa, văn minh có tính tiêu biểu của những trung tâm văn hóa lớn, rực rỡ ở Á Đông như Ấn Độ, Trung Hoa thời Trung đại, hoặc văn hóa Tây - Âu thời Cận, Hiện đại để tiếp thu những giá trị tinh hoa, có tính tiêu biểu cho mỗi thời kỳ lịch sử của nhân loại, từ đó kết hợp với nền tảng văn hóa bản địa mà hình thành nên những giá trị riêng có, vừa độc đáo, đặc sắc vừa linh hoạt, tiến bộ phù hợp với điều kiện sinh tồn và yêu cầu phát triển dân tộc.

Trong dòng chảy biến thiên của lịch sử nhân loại rộng lớn, mảnh đất Việt Nam nhỏ bé bên bờ Thái Bình Dương cũng đã phải trải qua nhiều bước thăng trầm, mất mát, đau thương nhưng luôn luôn kiên cường, hiên ngang đối đầu với những thế lực ngoại bang hùng mạnh nhất thời đại để giành lại độc lập, tự do và quyền tự quyết của mình.

Từ nửa cuối thế kỷ XIX, chủ nghĩa đế quốc ở phương Tây với những sức mạnh vượt trội đã phát triển và bành trướng khắp toàn thế giới. Như nhiều dân tộc khác, dân tộc Việt Nam một lần nữa rơi vào vòng xoáy xâm lược, cướp bóc và đô hộ của chủ nghĩa thực dân, đế quốc. Trong suốt giai đoạn đó, nước Việt Nam khủng hoảng đường lối đánh đuổi giặc ngoại xâm, giành lại độc lập tự do và xây dựng cuộc sống bình yên, hạnh phúc cho nhân dân.

Hồ Chí Minh mang trong mình truyền thống yêu nước của dân tộc, mang hoài bão đấu tranh đòi quyền sống cho toàn thể nhân dân Việt Nam. Trên hành trình tìm đường cứu nước, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh đã tìm thấy chủ nghĩa Mác - Lênin và con đường đấu tranh giải phóng dân tộc, chống lại chế độ thực dân, đế quốc xâm lược, xóa bỏ chế độ người bóc lột người, xóa bỏ áp bức bất công. Người khẳng định: "Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác ngoài con đường cách mạng vô sản"⁽⁹⁾.

Quan điểm lịch sử của chủ nghĩa duy vật của C.Mác được coi là một trong những sáng tạo vĩ đại nhất trong lịch sử tư tưởng. Tinh thần macxit chân chính và sự sáng tạo cách mạng của V.I.Lênin là một bước phát triển tư tưởng mới để kế thừa và phát triển chủ nghĩa Mác. Hồ Chí Minh tiếp cận những vấn đề của thế giới đương đại để giải quyết những nhiệm vụ của cách mạng Việt Nam xuất phát từ quan điểm thực tiễn và quan điểm lịch sử của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Hồ Chí Minh đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, tiếp thu, bảo vệ, phát triển học thuyết Mác - Lênin bằng nhu cầu thực tiễn của cách mạng Việt Nam, trên cơ sở truyền thống văn hóa và lịch sử dân tộc. Hồ Chí Minh luôn quán triệt quan điểm thực tiễn trong nhận thức và hành động. Khi tiếp thu chủ nghĩa Mác - Lênin, Người luôn đứng vững trên "mảnh đất hiện thực" của cách mạng Việt Nam, trên

nền của văn hóa phương Đông để vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin. Bằng phương pháp tư duy biện chứng, Hồ Chí Minh đã bổ sung, phát triển lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin trên cơ sở những vấn đề thực tiễn cách mạng ở nước ta.

Một trong những khía cạnh nổi bật của tư tưởng Hồ Chí Minh là sự thống nhất biện chứng giữa logic lý luận của CNXH khoa học và logic lịch sử phát triển của cách mạng Việt Nam, là con đường đi lên CNXH phù hợp với thực tiễn công cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc, thống nhất tổ quốc, phản ánh ý nguyện, mong muốn của toàn thể nhân dân Việt Nam, phù hợp với khát vọng độc lập, tự do và yêu cầu phát triển, ước mơ công bằng, bình đẳng, tiến bộ đi lên CNXH của nhân dân Việt Nam.

Quá trình lãnh đạo xây dựng CNXH, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng không nên coi lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin là "kinh thánh" là những công thức có sẵn, cứng nhắc, mà phải luôn luôn xuất phát từ thực tiễn của đất nước để vận dụng lý luận đó vào nước ta cho phù hợp: "Hiện nay, đứng về mặt xây dựng chủ nghĩa xã hội, tuy chúng ta đã có những kinh nghiệm dồi dào của các nước anh em, nhưng chúng ta không thể áp dụng những kinh nghiệm ấy một cách máy móc, bởi vì nước ta có những đặc điểm riêng của ta"⁽⁷⁾.

Lý luận bắt nguồn từ thực tiễn và thực tiễn luôn cần có lý luận soi đường. Việc tiếp thu có sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin trong thực tiễn cách mạng Việt Nam tuân thủ theo 2 logic: Một là thuận theo logic lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin; hai là bắt nguồn từ logic lịch sử của tiến trình phát triển xã hội Việt Nam.

Nếu xem xét chủ nghĩa Mác - Lênin bằng thái độ giáo điều thì chỉ là sự bóp méo, xuyên tạc. Bản chất cách mạng và tính khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin vẫn mãi trường tồn với lịch sử nhân loại. Vấn đề đặc biệt quan trọng ở đây là *không có chủ nghĩa Mác - Lênin trừu tượng, chỉ có chủ nghĩa Mác - Lênin sinh động, cụ thể*. Đây cũng chính là một trong những đặt điểm căn bản, cốt lõi trong cách tiếp cận, tiếp thu và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin trong quá trình lãnh đạo cách mạng nước ta của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là trung thành với lý tưởng đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng con người theo những giá trị mang tính nhân loại phổ quát

Từ ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập Đảng Cộng sản Việt Nam kế thừa những giá trị truyền thống dân tộc và tiếp thu những giá trị tiến bộ của thời đại mới. Tập hợp dưới cờ Đảng là những chiến sĩ cộng sản ưu tú, đội ngũ những con người tinh hoa nhất, kiên cường nhất của dân tộc. Từ cốt cách của những bậc hiền tài, chí lớn, mang trong tim sức mạnh chính nghĩa trong truyền thống lịch sử: *Phú quý bất năng dâm/Bần tiện bất năng di/Uỷ vũ bất năng khuất*, chuyển hóa thành mẫu hình người chiến sĩ cộng sản của thời đại mới, sẵn sàng hy sinh vì sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng loài người.

Đảng viên cộng sản vừa mang trong mình truyền thống lịch sử anh hùng của dân tộc vừa thấm nhuần phẩm chất đạo đức cách mạng của thời đại mới. Đó là những người luôn đi đầu trong mọi gian khổ hy sinh, trong đấu tranh giành độc lập dân tộc, trong xây dựng và bảo vệ tổ quốc, những người làm "đầy tớ" của nhân dân. Cần phải nói thêm rằng để có thể làm "đầy tớ" của nhân dân như lời Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn thì trước hết phải là người đảng viên cộng sản có phẩm chất đạo đức cách mạng trong sáng, và từ trong căn rễ có thể coi là sự tiếp nối, sự kế thừa khí chất của những bậc anh hùng, hào kiệt trong truyền thống lịch sử dân tộc. Chúng ta đã có hàng ngàn, hàng vạn những cán bộ, đảng viên, những tấm gương anh hùng hữu danh và vô danh của thời đại mới đã hy sinh qua các cao trào cách mạng, qua cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, chiến đấu bảo vệ biên giới phía Tây Nam, phía Bắc và trong sự nghiệp xây dựng CNXH ở mọi miền Tổ quốc.

Xuất phát điểm và đích đến cơ bản của quan điểm phát triển khoa học là phục vụ sự phát triển của con người. Nòng cốt của nó là lấy con người làm gốc. Quan điểm lấy dân làm gốc được Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định là nhằm xác định mục tiêu cuối cùng của cách mạng Việt Nam, vì độc lập tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. Từ đó

Đảng CSVN xác định mục tiêu phát triển đất nước, tất cả vì nhân dân, xây dựng nhà nước của dân, do dân và vì dân. Ngoài lợi ích của Tổ quốc, của Nhân dân, Đảng CSVN không có lợi ích gì khác. Để đảm bảo cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân giành thắng lợi và định hướng phát triển theo những giá trị mang tính nhân loại phổ quát, Đảng CSVN đề ra đường lối cách mạng trên cơ sở tiếp thu những nguyên lý cơ bản, những giá trị khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, đồng thời vận dụng sáng tạo vào điều kiện lịch sử cụ thể, phù hợp với thực tiễn Việt Nam, theo tinh thần *Dĩ bất biến, ứng vạn biến* như phương châm hành động của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Tư tưởng cốt lõi của quan điểm phát triển khoa học thể hiện rõ lập trường của chủ nghĩa Mác - Lênin, đó là xuất phát từ thực tiễn của con người để xem xét cơ sở phát triển của xã hội, đây là chủ nghĩa duy vật thực tiễn, chìa khóa của sự phát triển lịch sử nhân loại nói chung và của mỗi quốc gia, dân tộc nói riêng. Đây chính là điểm căn bản, cốt yếu nổi bật trong tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin về vai trò chủ thể lịch sử của quần chúng nhân dân, cũng như mục tiêu giá trị cuối cùng của cuộc cách mạng vô sản là giải phóng nhân loại.

Tư tưởng "lấy con người làm gốc" càng trở thành một đòi hỏi khách quan, bức thiết trong điều kiện Đảng CSVN trở thành lực lượng lãnh đạo duy nhất đối với toàn bộ tiến trình phát triển xã hội Việt Nam. Nó không đơn thuần coi nhân dân là khách thể phục vụ, mà nó nhấn mạnh mọi công tác của Đảng đều lấy lợi ích căn bản của quần chúng nhân dân làm xuất phát điểm, làm đích đến và tôn trọng địa vị chủ thể của quần chúng nhân dân, đảm bảo mọi quyền và lợi ích của nhân dân, phát huy tinh thần sáng tạo của nhân dân. Lợi ích căn bản của quần chúng nhân dân không chỉ là nói đến lợi ích vật chất đơn thuần mà còn đề cập toàn diện đến các quyền và lợi ích về văn hóa, chính trị, xã hội. Khi Đảng nói tới việc cải thiện đời sống cho nhân dân, Đảng đồng thời cũng nhấn mạnh nhiều hơn tới sự công bằng trong cơ hội phát triển và nâng cao chỉ số hạnh phúc cho tất cả mọi người, từ đó mà thống nhất sự tiến bộ xã hội với sự phát triển toàn diện của nhân dân.

Hiện nay, có những quan điểm đối lập với Đảng, Nhà nước ta về đường lối đổi mới, phát triển đất

nước. Những quan điểm này thường nêu ra nhiều luận cứ chứng minh cho luận điểm, rằng hầu hết các nước trước đây đã từng đi theo CNXH ở Đông Âu nhưng đã từ bỏ con đường đi lên CNXH làm cho đất nước họ có sự phát triển mạnh mẽ, người dân ở đó có cuộc sống tốt hơn; vì thế họ cho rằng, Việt Nam cần lựa chọn con đường khác chứ không phải là tiếp tục đi theo con đường CNXH.

Trong thực tế, sức mạnh lớn nhất của những tư tưởng cách mạng XHCN nằm ở chỗ nó không dự báo về tương lai một cách giáo điều mà thông qua phê phán thế giới cũ nó đã phát hiện ra con đường nhân loại tất yếu sẽ đi đến một thế giới mới. Hệ tư tưởng cách mạng vô sản của chủ nghĩa Mác - Lênin có ý nghĩa mang tính lịch sử toàn thế giới, bởi vì nó đã tiếp thu, cải tạo và kết tinh tất cả những gì có giá trị trong lịch sử hơn hai ngàn năm phát triển của nhân loại. Cùng với cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật và những thay đổi, điều chỉnh của CNTB, có những nhận định nào đó của các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin cho đến nay cần phải bắt nhịp với thời đại. Và điều đó chỉ càng khẳng định rằng, cải làm nên giá trị và sức sống trường tồn của chủ nghĩa Mác - Lênin không chỉ ở bản chất cách mạng triệt để và tính khoa học thật sự sâu sắc của nó, mà còn ở sự *thống nhất hữu cơ giữa lý luận và thực tiễn*.

Chúng ta đang sống trong một thế giới mà nhân loại đề cao tính đa dạng của các nền văn hóa dân tộc, đa dạng trong đường lối phát triển, các nước học hỏi và bổ khuyết cho nhau, cùng nhau thúc đẩy tiến bộ. Đảng CSVN kế thừa chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để lãnh đạo nhân dân Việt Nam xây dựng CNXH phù hợp với đặc trưng xu thế thời đại, phù hợp với đặc điểm tình hình thực tế đất nước, phản ánh khát vọng của toàn thể nhân dân, giành được những thành tựu to lớn trong đấu tranh giải phóng dân tộc, đổi mới và phát triển toàn diện đất nước. Trong quá trình đó Đảng không ngừng tổng kết những kinh nghiệm mới từ thực tiễn sáng tạo của quần chúng nhân dân trong tiến trình lịch sử cách mạng Việt Nam, trên cơ sở sự vận động khách quan của đời sống, đồng thời ra sức tiếp thu, học hỏi, lĩnh hội những bài học từ thành tựu của nền văn minh nhân loại, thúc đẩy tiến trình đổi mới đất nước

trên mọi phương diện. Cho đến nay CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam ngày càng được khẳng định và thể hiện rõ những logic theo quy luật khách quan, phù hợp với thực tiễn lịch sử xã hội Việt Nam, *điều đó cũng có nghĩa là cách mạng Việt Nam luôn trung thành với lý tưởng đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng con người theo những giá trị mang tính nhân loại phổ quát.*

4. Kết luận

Hơn một thế kỷ trước, khi Mác còn sống, đó là thời đại của máy hơi nước. Đầu thế kỷ XX, khi V.I.Lênin lãnh đạo Cách mạng Tháng Mười ở nước Nga và xây dựng Liên bang Xô viết, là thời đại của điện khí hóa. Ngày nay chúng ta đã bước sang thời đại năng lượng nguyên tử, bùng nổ thông tin, kỷ nguyên số hóa, cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Xã hội ngày nay trở thành một xã hội mở, xu hướng chủ đạo là hòa bình và phát triển, các quốc gia đều cần phát triển, cần xã hội tiến bộ, kinh tế phồn vinh, nâng cao mức sống.

Hầu hết phân tích của các chuyên gia đều đi đến kết luận rằng hàng loạt cuộc khủng hoảng hiện nay không thể giải quyết được một cách triệt để trong khuôn khổ của chế độ TBCN. Hiện nay, vấn đề hòa bình, phát triển và môi trường tự nhiên là những mối quan hệ sống còn của nhân loại. Các dân tộc đang phát triển và đi những con đường khác nhau. Phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin có vai trò chỉ đạo đối với nhận thức hiện nay của chúng ta, trong đó bao gồm ảnh hưởng của toàn cầu hóa, vai trò của các cuộc cách mạng khoa học công nghệ mới, những vấn đề toàn cầu của thế giới đương đại trong mối quan hệ giữa con người với con người, con người với tự nhiên.

Kế thừa tinh thần của chủ nghĩa Mác - Lênin là nắm vững lập trường cơ bản, quan điểm cốt lõi và phương pháp căn bản của chủ nghĩa Mác - Lênin. Hoặc hạ thấp chủ nghĩa Mác - Lênin, hoặc coi chủ nghĩa Mác - Lênin là những tín điều bất di bất dịch đều đi ngược lại với tinh thần của chủ nghĩa Mác - Lênin. Niềm tin vào chủ nghĩa Mác - Lênin của chúng ta được xây dựng và củng cố khi chúng ta hiểu rõ rằng chủ nghĩa Mác - Lênin có thể cung cấp tư duy lý luận biện chứng và định hướng giá trị khoa học, tin tưởng vào tinh thần phê phán của chủ nghĩa

Mác - Lênin đối với các mâu thuẫn xã hội và khả năng tiếp cận hiện thực khách quan, giải thích những vấn đề của thực tiễn, trên cơ sở đó bảo vệ đường lối phát triển của đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Trong thế giới ngày nay, Việt Nam muốn phát triển thì không thể không hội nhập vào thế giới rộng lớn. Tư tưởng Hồ Chí Minh gắn liền với cuộc đấu tranh vì nền độc lập tự do của dân tộc và xây dựng CNXH, đem lại hạnh phúc cho mọi người dân. Tư tưởng Hồ Chí Minh với hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, kết hợp với tiếp thu những giá trị văn hóa tiên bộ nhất của nhân loại không gì khác hơn là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta. Việc thực hiện thắng lợi con đường đi lên CNXH ở Việt Nam, phù hợp với thực tiễn Việt Nam chính là làm cho lý tưởng đấu tranh giải phóng loài người của chủ nghĩa Mác - Lênin phát huy mạnh mẽ sức sống mới trong những điều kiện cụ thể, sinh động của lịch sử thế giới.

Chúng ta vận dụng thế giới quan và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin để chất lọc và định hướng giá trị phù hợp với nhu cầu phát triển tiến bộ của đất nước, vừa kế thừa truyền thống văn hiến của dân tộc, vừa tiếp thu tinh hoa của nền văn minh nhân loại, đồng thời khái quát từ thực tiễn tiến trình cách mạng Việt Nam thì con đường đi của dân tộc chắc chắn sẽ mở ra những chân trời mới, đóng góp tích cực vào phong trào cách mạng của các dân tộc trên thế giới, làm phong phú thêm cho kho tàng văn minh nhân loại./.

(1), (2), (3) C.Mác và Ph.Ăngghen (2017), *Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.80, 108, 113.

(4) C.Mác và Ph.Ăngghen (2000), *Toàn tập*, T.42, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.305.

(5) V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, T.4, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.232.

(6) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.12, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.30.

(7) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.11, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.97.